

Anarkosyndikalismien porvarilliset juuret

Feral Faun

”Kannatamme suoraan demokratiaan pohjautuvan työväenliikkeen kehittämistä, emme vain siksi että se tulisi olemaan tehokkaampi nykypäivän taistelussa työnantajaluokkaa vastaan, vaan koska se enteilee vapauden ja tasa-arvon yhteiskuntaa ilman autoritaarisuutta ja riistoa, ja alkaa luoda sille pohjaa.” – Anarkosyndikalistisen organisaation Workers Movement Alliancen lentolehtisistä.

1300- ja 1400-luvuilla sai alkunsa Amerikan itsenäisyssotaan ja Ranskan vallankumoukseen huipentunut sosiaalinen muutos. Tämä ajanjakso oli porvariston nousu feodaalijärjestelmää ja katolisen kirkon valtaa vastaan. Feodalismien tilalle syntyi kapitalismiksi kutsuttu talousjärjestelmä, ja poliittiseksi järjestelmäksi tuli poliittinen demokratia. Sen sijaan että vallassa olisi valitsematon aristokratia tai kuningas, liberaalidemokraatit vaativat että ”kansaa” hallitsee edustajiensa tai ääniensä avulla. Kuten ylempänä lainatut anarkosyndikalistit, porvaristo haaveili ”vapauden ja tasa-arvon yhteiskunnasta, ilman autoritaarisuutta ja riistoa.” Jos jättää pois kohdat ”työläisistä” ja ”työnantajaluokasta”, olisi lainauksen kirjoittaja voinut yhtä hyvin olla joku Yhdysvaltain itsenäisyysjulistuksen laatijoista.

Tottakai anarkosyndikalistit sanovat etteivät he käytä näitä sanoja samalla tapaa kuin porvarivallankumoukselliset tekivät. Saattaisin uskoa heidän sanojaan, jos anarkosyndikalismi ei heijastaisi porvarillista ideologiaa paljon merkittävämmilläänkin tavoin kuin vain lainaamalla sen käsitteitä. Anarkosyndikalistien kannattamat arvot eivät juurikaan poikkeaa radikaalimpien porvarillisten liberaaliteoreetikkojen arvoista. Lähemmän tarkastelun jälkeen anarkosyndikalistien projekti näyttääkin olevan lähinnä vain liberaalin projektin laajennos.

Kuten olen jo aiemmin sanonut, porvariston mukanaan tuoma talousjärjestelmä on kapitalismi. En aio mennä pitkiin kuvauksiin kapitalismista – riittää varmaankin, jos sanon ettei kapitalismin määrittävä luonne toisiin talousjärjestelmiin nähden ole niinkään kapitalistien olemassaolo kuin pääoman ylijäämän tuotanto, mikä mahdollistaa jatkuvan taloudellisen levittäytymisen. Kapitalismi on pitkälti moraalinen järjestelmä – tämä tarkoittaa, että sen esteetön laajeneminen edellyttää arvoja, jotka jättävät yksilölliset tarpeet, halut ja ahneudenkin toissijaisiksi. Nämä kapitalismin levittäytymiselle välttämättömät arvot ovat tuotanto ja edistys. Jokaista teknologista edistysaskelta tulee sen takia ylistää, ellei sen voida todistaa olevan uhka pääoman myöhemmälle levittäytymiselle. Työ on välttämätöntä tuotannolle ja edistykselle, joten porvaristo arvostaa työtä korkealle – ja toisin kuin ”radikaalit” työväenpropagandistit haluavat uskotella, ei ole epätavallista kapitalisteille työskennellä paljon teollisuustyöläisiä pisempiä päiviä – kyseessä vain

on tuottavan työn sijasta organisatorinen työ. Työnvieroksijat ovat kapitalistisen yhteiskunnan moraalista saastaa – työtä tekevien ihmisten loisia.

Anarkosyndikalistit kannattavat kaikkia näitä kapitalistisia arvoja. Heidän päämääränsä on ”tuotannon saattaminen ihmisten todelliseen kontrolliin.” Vaikka asiasta on olemassa paljon päinvastaista antropologista näyttöä, olettavat he alkuperäiskansojen käyttäneen suurimman osan ajastaan selviytymiseen, ja ainoastaan teknologian tuotannon ja sen edistyksen ansiosta saamme elää tätä upeaa elämäämme ja nauttia kaikista näistä ihanista kulutushyödykkeistä – hups! anteeksi, alan kuulostaa sarkastiselta! Syndikalistit myöntävät muutaman tietyn teknologian olevan uhka selviämislle, mutta he näkevät teknologian ja edistyksen yleisesti ottaen hyvinä asioina. Tässä valossa ei ole yllättävää että he ylistävät työtä, koska ilman työtä ei olisi tuotantoa tai edistystä. Kuten porvarit, he näkevät työnvieroksijat ”loisina.” (katso Chaz Bufen ’Listen Anarchist!’) Heidän ainoa ongelmansa kapitalismin suhteen on siinä kuka sitä pyörittää – he kannattavat Yhtä Suurta Kapitalistia, kansainvälistä työväen liittoa, sen sijaan että johdossa olisi erilaisia yksilöitä, yhtiöitä ja valtioita. Perusrakenne olisi kuitenkin sama. Kuten porvarit – ja ehkä jopa enemmän kuin porvarit – anarkosyndikalistit ylistävät kapitalismille välttämättömiä arvoja.

Jos tuotanto ja edistys ovat positiivisia arvoja, jotka tekevät työstä välttämätöntä, on myös sosiaalinen yhdenmukaisuus yhtä lailla välttämätöntä. Olen jo kertonut miten työnvieroksunta nähdään loisimisena. Jokainen nautinto, jota ei voida muuttaa hyödykkeeksi ja tuoda tuotannon kontrollin alaisuuteen, on epäeettistä. Kulkuri, irtolainen, mustalainen, lainsuojaton, kuka tahansa yksilö joka ei anna mitään positiivista panosta yhteiskunnalle, tuomitaan pummiksi tai rikolliseksi. Jopa boheemit – mukautumattomat taiteilijat, muusikot ja runoilijat – ovat epäilyttäviä porvariston silmissä – ainakin siihen asti kunnes keksitään keino heidän luopiomaisten luovien halujensa tukahduttamiseksi.

Anarkosyndikalisteilla on sama asenne niitä kohtaan, jotka eivät mahdu yhteiskuntaan. Chaz Bufen ”merkityksettömien” arvostelu tekstissä ”Listen Anarchist!” tekee tämän aika selväksi. Tapa jolla CNT jatkuvasti tukahdutti anarkistista lainsuojatonta Sabatea (ottaen kuitenkin jatkuvasti vastaan tämän antamia ryöstörahoja) on todella vastenmielinen. Anarkosyndikalistit ovat yrittäneet sammuttaa tottelemattomien kapinallisten liekkiä läpi historian, joskus suostuttelun, joskus loukkausten avulla. Tarkoituksena on ollut saada anarkiset kapinalliset mukautumaan ja hyväksymään yhteiskunnan. Missä tahansa anarkinen kapinointi meni anarkosyndikalistien haluamia reformeja pidemmälle, nämä oletetut lakien torjujat olivat ensimmäisinä huutamassa: ”rikolliset! terroristit!” Aivan kuten porvarit, he haluavat tuotannon edistyvän sujuvasti, mikä taas vaatii sosiaalista yhdenmukaisuutta.

Käsikkäin sosiaalisen yhdenmukaisuuden kanssa kulkee rakkaus yhteiskuntarauhaan. On totta että porvarit ovat hyväksikäyttäneet kansakuntien välisiä sotia pääoman levittämiseen, mutta se on aina hieman vaarallista, sillä väkivalta voi häiritä kapitalismin sujuvaa pyörimistä. Ainoastaan oikean auktoriteetin toteuttamalla, järkevällä ja eettiseltä pohjalta toimivalla väkivallalla on sijaa porvarillisessa yhteiskunnassa. Henkilökohtaisten riitojen ei tulisi sisältää fyysistä väkivaltaa, vaan niiden tulisi olla kohteliaita, ne tulisi sovittaa järkevällä keskustelulla, neuvotteluilla tai oikeusturvan avulla. Intohimot eivät tietenkään saa roihahtaa. Yhteiskuntarauhan saa rikkoa vain kaikkein äärimmäisissä olosuhteissa.

Anarkosyndikalistit arvostavat myös yhteiskuntarauhaa. Luigi Fabbri’sta (”Porvarilliset vaikutukset anarkismissa”) Chaz Bufe’hen (”Listen Anarchist!”) he yrittävät varoitella anarkisteja käyttämästä väkivaltaista kielellistä ilmaisua. On ironista, että he yrittävät väittää tämän juontavan juurensa porvarillisen lehdistön anarkismista luomiin valheisiin – miksi he kuvittelevat

että ihmiset, joilla on riittävästi rohkeutta ja älyä kapinointiin auktoriteetteja kohtaan, uskoisivat porvarillista lehdistöä? En tiedä. Kuten porvarit, myös anarkosyndikalistit haluavat meidän ilmaisevan erimielisyytemme järkevästi, ilman intohimoja, rauhanomaisella tavalla. Anarkosyndikalistit pitävät jokaista aktiivista, väkivaltaista henkilökohtaisen kapinoinnin ilmausta vastuuttomana, vastavallankumouksellisena ja epäeettisenä. Nämä toimijat leimataan parhaimmillaan huijareiksi, mutta useimmiten tavallisiksi rikollisiksi ja terroristeiksi. Itse asiassa anarkosyndikalistit torjuvat suurimman osan laittoman toiminnan muodoista haitallisena (mutta onko se välttämättä huono juttu?), ellei kyseessä sitten ole ”vallankumouksellinen tilanne”. Ainoastaan työväenluokan kansannousu (anarkosyndikalistisen teorian ”oikea auktoriteetti”) voi oikeuttaa väkivallan – ja silloinkin väkivallan täytyy olla järkevää ja eettistä, jotta tuotannon välineet säilyvät koskemattomina ja siirtyminen anarkosyndikalistiseen tuotantoon voidaan tehdä niin sujuvasti kuin mahdollista.

Anarkosyndikalistit haluavat luoda järkevän, eettisen yhteiskunnan. He pyytävät meitä ”käymään järjettömyyden kimppuun... missä ikinä sitä vain esiintyy.” He näkevät nykyisen yhteiskunnan ongelman siinä, ettei se ole riittävän järkvytäinen tai eettinen. Koska järki on eettisen käyttäytymisen lähde (heidän mielestään), sen täytyy ulottua kaikille elämän alueille. Utilitaristeja toistavien syndikalistien mukaan meidän tulisi seurata ”järkvytävää etujamme” intohimojen ja halujen sijaan. He julistavat kuinka on järkvytävää ja eettisempää, jos tuottaja kontrolloi tuotantovälineitä, sivuuttaen välinpitämättömästi kysymyksen siitä onko kenenkään ylipäättään mahdollista kontrolloida tuotantovälineitä teollisessa yhteiskunnassa.

Sekä porvarilliset liberaaliteoreetikot että anarkosyndikalistit haluavat järkevän, eettisen yhteiskunnan, joka pohjautuu vapaudelle, tasa-arvolle ja oikeudelle, taaten kaikille ihmisoikeudet. Kumpikin haluaa sujuvasti pyörivän talouden, jossa korkeat tuotantoluvut takaavat tieteellisen ja teknologisen edistyksen. Kumpikin tarvitsevat yhteiskuntarauhaa ja yhdenmukaisuutta toteuttaakseen projektejaan. On vaikea olla ajattelematta heidän projektejaan yhtenä ja samana. Näen vain kaksi merkittävää eroa. Porvarit näkevät taloutensa epäpoliittisena voimana, joka voi edistyä tehokkaasti ja eettisesti yksityisten liikeyritysten muodossa. Anarkosyndikalistit tunnistavat talouden poliittisena voimana, mitä täytyy siksi pyörittää demokraattisesti. Porvarilliset liberaalit uskovat edustuksellisen demokratian voivan toteuttaa heidän ideaalinsa. Anarkosyndikalistit uskovat että demokratian täytyy olla suoraa – vaikkakaan he eivät koskaan vaivaudu kysymään, haluammeko viettää aikamme äänestämällä suoraan jokaisesta vastaan tulevasta yhteiskunnallisesta asiasta. Anarkosyndikalistien projekti on pohjimmiltaan vain porvarillisen liberaalismin projektin laajennus – yritys viedä projekti kohti sen loogista lopputulosta.

Tästä päästään viimeiseen rinnakkaisuuteen porvarillisen liberaalismin ja anarkosyndikalismin välillä. Nyt ideoiden sijasta rinnakaista on tietämättömyys. Kumpikaan ei tunnu kykenevän tunnistamaan sen sosiaalisen järjestelmän realiteetteja, jossa joudumme elämään. ”Orjien arkinen toiminta uusintaa orjuutta päivästä toiseen” (Fredy Perlman). Kun puhutaan vapaudesta ja demokratiasta, porvarilliset liberaalit ja anarkosyndikalistit näkevät vain niitä kontrolloivat ihmisauktoriteetit; he ovat sokeita sosiaalisille toiminnolle joihin he osallistuvat, toiminnolle jotka ovat heidän orjuutensa todellinen lähde. Siksi porvarillinen liberaali haluaa eroon kuninkaista ja papeista, anarkosyndikalistien lisätessä soppaan presidentit ja pomot. Mutta tehtaas pysyvät koskemattomina, kaupat pysyvät koskemattomina (vaikkakin syndikalistit saattavat kutsua niitä jakelukeskuksiksi), perhe pysyy koskemattomana – koko sosiaalinen järjestelmä säilyy koskemattomana. Jos päivittäiset rutiinimme eivät muutu merkittävästi – eivätkä anarkosyndikalistit näytä haluavan muuttaa sitä muuten kuin lisäämällä tehtaiden hallinnoimisen taakan siellä työs-

kentelemisen päälle – niin mikä ero siinä on jos ei ole pomoja? – Olemme silti orjia! ”Paholainen ei katoa, vaikka sitä alkaisi kutsua toisella nimellä.” Mutta on syynsä sille, miksi porvarilliset liberaalit ja anarkosyndikalistit eivät näe orjuutta ominaisena sosiaaliselle järjestelmälle. He eivät näe vapautta ainutlaatuisen yksilön kykyä luoda oma elämänsä niin kuin itse haluaa. He näkevät sen yksilön mahdollisuutena tulla täysin sulautetuksi osaksi edistyksellistä, järkevää yhteiskuntaa. ”Orjuus on vapautta” ei ole stalinistisen tai fasistisen ajattelun poikkeuma; se sisältyy kaikkiin näkökantoihin, joiden mukaan vapaus ei kumpua yksilöstä vaan yhteiskunnasta. Ainoa tapa ”vapauden” takaamiseen kyseisenlaisissa yhteisöissä on tukahduttaa mukautumattomuus ja kapinointi siellä missä sitä esiintyy. Anarkosyndikalistit saattavat puhua valtion lakkauttamisesta, mutta heidän täytyy tuottaa uudelleen kaikki sen toiminnot taatakseen yhteiskuntansa sujuvan pyörimisen. Anarkosyndikalismi ei eroa radikaalisti nyky-yhteiskunnasta. Se vain pyrkii laajentamaan tämän yhteiskunnan arvoja, jotta ne hallitsisivat jokapäiväistä elämäämme täydellisemmin. Mitkään aidot kapinalliset, luopiot, lainsuojattomat ja villit, vapaat mielet eivät voi hyväksyä anarkosyndikalistista yhteiskuntaa yhtään sen paremmin kuin nykyistäkään. Meidän täytyisi silti jatkaa kapinointia, tehdä selvä ero yhteiskuntaan, koska emme halua lisää kontrollia orjuudestamme – ja siinä kaikki mitä anarkosyndikalistit meille tarjoavat. Haluamme eroon kahleistamme ja elää elämämme täysillä.

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Feral Faun
Anarkosyndikalismin porvarilliset juuret

Haettu 5.7.2012 osoitteesta: <http://takku.net/article.php/2005112623112595dfdbfd>

fi.theanarchistlibrary.org